

BETTY-KIRJAT

KAISA IKOLA

*Ruthin
kirja*

 SAGA
EGMONT

Kaisa Ikola

Ruthin kirja

SAGA Egmont

Ruthin kirja

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2015, 2024 Kaisa Ikola and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727204116

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1.

Suklaata ja kermavaahtoa

Edinburghissa syyskuun 15. päivänä 1919

Rakas Bobby!

On jo myöhä ja minun pitäisi nukkua, sillä juna lähtee aamulla aikaisin. Mutta uni karttaa minua, ja siksi ajattelin kirjoittaa Sinulle.

Bobs, rakkain ystäväni, minä toivon niin hartaasti, että vastaat tähän kirjeeseeni, vaikka tiedän, että olet yhä järkyttynyt kaikesta siitä, mitä minusta on ”paljastunut”, kuten sanoit.

Et varmaan tarkoittanut satuttaa minua, mutta silti se teki kipeää – aivan kuin olisin ehdoin tahdoin huijannut teitä kaikkia, kuten silloin kerran lapsena. Ja niinhän minä tietysti olenkin huijannut, jälleen. Ehkä olenkin pohjimmiltani vinoutunut? Mutta olisivatko Betty ja Duncan silloin ymmärtäneet minua, suojelleet minua, vaikka vastentahtoisestikin?

Sillä minä en voinut tehdä muuta. Minä en voinut tehdä muuta silloin vuosia sitten – olin pahoillani, Bobs, niin sanomattoman pahoillani nähdessäni kasvojenilmeesi, kun kuulit teoistani, mutta minun täytyi saada vihdoinkin kertoa jollekin, kun sota on ohi, eikä minua voida enää asiasta vaatia edesvastuuseen – enkä voinut tehdä muuta nyt.

Älä vihaa ja inhoa minua! Sillä silloin sinä vihaat ja inhoat häntä, jota minä rakastan, ja sitä en voi sallia. Olethan sinä ystäväni, vieläkin, kaikesta huolimatta? Ethän sinä voi heittää pois vuosien ystävyttämme sen tähden, että minä en kyennyt torjumaan häntä, joka kohtalon oikusta vielä jokin aika sitten oli vihollinen?

Myönnän, että tähän asti olen ollut kuin siivillä. Aina alkaen siitä aivan tavallisesta arkipäivästä, jolloin menin hakemaan Bettyä ja Duncania teelle ja näin myymälään astuessani *hänet*.

Kaikkien näiden vuosien jälkeen, jolloin minua yritettiin saada luopumaan uskostani, hän oli tullut, varoittamatta, kuten ensimmäiselläkin kerralla! Koko tuo loppumattomalta tuntunut odotus, sinnikäs luottamus, epätoivoinen takertuminen lupauksiin – se oli sittenkin kannattanut! Olin ollut oikeassa koko ajan tietäessäni, että hän tulisi!

Eihän minun tarvinnut harkita hetkeäkään, mitä tekisin, mitä hänelle vastaisin. En tuntenut pienintäkään epävarmuutta ratkaisustani, kaikki oli niin oikein, niin selvää.

Olin varmaan tavattoman ärsyttävä näiden viikkojen ajan. En tiedä, miten Sinä kestit minua – toivottavasti kestit. Anna anteeksi, etten varmaan ollut vähääkään kiinnostunut Sinun elämästäsi, vaan pelkästään täynnä omaa onneani!

Mutta olin aivan kuin jossakin ihanassa kuplassa valmistautuessani lähtöön ja odottaessani häntä Glasgow'n

neuvotteluistaan. Hän soitti usein, ja sitten hän tuli takaisin Fort Williamiin, ja minä olin taas hänelle *gelibteh*, aivan kuin kolme vuotta sitten, aivan kuin olisin ollut sitä koko elämäni.

Ja kaiken muun ohessa hän ja Duncan selvittivät niitä koukeroita, mitkä on oiottava, jos aikoo avioitua vieraan valtion kansalaisen kanssa ja muuttaa maasta.

Varmaan oli lapsellista edes haaveilla, että olisimme saaneet sellaiset häät kuin – no, kuin Sinä ja Will aikanaan, jos suot minulle anteeksi sen, että muistutan Sinua noista onnellisista ajoista. Paljon ystäviä ja tanssia ja iloa, joko kotona tai Berliinissä. Totta kai minun olisi pitänyt ymmärtää, ettei se käy aivan niin yksinkertaisesti kotona, ja ettei Berliiniin kukaan matkusta nyt huvimatkalta, ei edes häiden vuoksi.

Niinpä minä koetinkin olla kauhean reipas, kun Felix sanoi, että minun olisi paras lähteä hänen mukanaan Lontooseen, kun hänen pitää mennä sinne joka tapauksessa työasioissa, ja sieltä hän aikoo palata Berliiniin. Hän vakuutti, että siihen mennessä tuo kauhea paperisota on varmasti jo selvitetty, ja että Lontoossa on helpompi järjestää siviilivihkiminen, ja että on järkevintä kun haen uuden passin ja muut tarvittavat paperit heti uudella nimellä.

Ja kun Duncan sanoi samaa – vaikka näin hänen ilmeestään, että hän olisi kaikkein mieluiten sanonut Felixille kiitos ja hyvästi ja antanut minun tehdä mitä tahansa ikinä elämälläni tahtoisin, kunhan se tapahtuisi kotimaassa – minä uskoin heitä.

Oliko se todella vasta tänä aamuna, kun minä hyvästelin teitä kaikkia asemalla? Tuntuu, kuin olisin elänyt siitä hetkestä jo ihmisiä. Voi Bobby, olen niin iloinen, että tulit minua hyvästelemään, mutta et olisi saanut itkeä niin hirvittävästi! Sillä en minä ole kuollut, minä vain aion muuttaa maasta.

Vaikka on myönnettävä, että kun astuimme vaunuun ja tajusin, että en todellakaan näkisi pitkiin, pitkiin aikoihin teitä kaikkia rakkaita, etten olisi Koivurannassa kun uusi vauva syntyisi, että rouva Wallace ei enää motkottaisi tekemisistäni, enkä enää saisi käydä luottamuksellisia keskusteluja Bettyn kanssa, enkä auttaa Duncania myymälässä, enkä palata kotiin särkevin käsivarsin sairaalalta, enkä leikkiä lasten kanssa, ja pikku Grace parkui niin sydäntäsärkevästi...

No, olen iloinen, että minulla väitetään olevan jonkin verran näyttelijänlahjoja. Tiesin, etten saa romahtaa, en teidän tähtenne enkä Felixin tähden. Enkä minä romahtanut.

Ja myönnettävä on, että koko pitkällä matkalla etelään en – suo nyt anteeksi! – ehtinyt teitä ketään paljon ajatella. Felixin kanssa emme nähneet mitään muuta kuin toisemme. Taisimme suudella enemmän aikaa matkasta, milloin emme vain istuneet ja todella katselleet toisiamme, aivan kuin hämmästyneinä siitä onnesta, minkä vihdoinkin olimme saaneet. Emme käyneet edes ravintolavaunussa tai avanneet rouva Wallacen pakkaamaa eväsnyyttiä, sillä emme kumpikaan tunteneet sellaista tyhjämpäiväisyyttä kuin nälkää!

Jossakin vaiheessa aloin kyllä ihmetellä sitä, että juna vaikutti täydeltä, mutta meidän ensimmäisen luokan hyttiimme ei tullut ketään muita. Ja vasta silloin Felix tunnusti ujona kuin kepposen tehnyt koulupoika, että oli varannut meille koko hytin, koska ”olen odottanut sinua niin monta vuotta ja sen jälkeen jakanut sinut muiden kanssa niin monta viikkoa, etten nyt tahdo tänne ketään ylimääräistä”.

Toruin häntä muka vakavissani, ja hän painoi päänsä ja koetti näyttää syylliseltä, vaikka vilkuili minuun kujeellisesti tummien kulmiensa alta. Ja sitten hän suuteli kättäni siitä kohtaa, missä

kihlasormus on, ja sitten... No, sitten me emme tainneet taas nähdä kuin toisemme.

Voi Bobby, minä toivon, että Sinä ymmärrät ja uskot, että olen onnellinen, että olen päättänyt oikein! Sillä – rakas ystävä, minä tarvitsen nyt Sinun ymmärrystäsi ja uskoasi. Tuntuu, kuin kolme vuotta kestäneet omat voimani olisivat loppuneet juuri tänään.

Tiedän, että on myöhä, että olen väsynyt enkä siksi aivan järkevä. Felix oli sitä mieltä, että on mukavampaa yöpyä Edinburghissa kunnon hotellissa ja jatkaa vasta huomenna ensimmäisessä aamujunassa Lontooseen, koska matka on rasittava ilmankin, että osan siitä joutuisi viettämään noissa kauheissa makuuhyteissä. Mutta nyt en melkein voi olla toivomatta, että olisimme sittenkin jatkaneet suoraan.

Tuntuu julmalta viipyä täällä muutamia tunteja, vain iltamyöhästä aamuvarhaiseen. Emme ehdi vierailla kenenkään luona, en saa esitellä Felixiä Marylle ja Craigille tai Madeleinelle ja Jerrylle tai Duncanin vanhemmille tai niille kouluaikaisille ystävättärilleni, jotka vielä asuvat kaupungissa – sillä minä *tahtoisin* esitellä hänet, vaikka he sitten ajattelisivatkin minusta mitä tahansa! Enkä ehdi esitellä Felixille mitään niistä tämän kaupungin paikoista, joihin minulla liittyy muistoja.

Ei sillä, että ne muistot olisivat pelkästään hyviä ja iloisia. Päinvastoin, osa niistä on hyvinkin kipeitä, kuten siltä keväältä, jolloin Alistair ei enää tullut lomalle ja...

Tiedän, Bobby, minä tiedän, että Sinun ja kaikkien muidenkin mielestä hänen kohtalonsa ei ole minun syyini, mutta sittenkin en voi joskus väsyksissä ollessani olla miettimättä erinäisiä asioita – varsinkin nyt, kun matkustin tänne miehen kanssa, joka kuiskaili korvaani saksan sanoja, joita en

ymmärtänyt, mutta äänensävyästä päätellen niitä ei taatusti opetettu Betty'n vanhassa saksan oppikirjassa – miehen, jonka englannintaito hämäsi konduktöörin ja vuokra-auton kuljettajan ja hotellin vastaanottovirkailijan, mutta vain siihen hetkeen asti, jolloin hän sanoi nimen, jolla huonevaraukset olivat, ja pyynnöstä esitti passinsa...

Tämä on hieno hotelli. Täällä ei loukata asiakkaita. Mitään ei sanottu ääneen. Mutta vastaanottovirkailijan ja *piccolon* ja ruokasalissa meitä palvelleeseen tarjoilijan ei tarvinnutkaan sanoa. He *katsoivat*.

He katsoivat Felixiä, ja sitten he katsoivat minua, ja näin heidän ajatuksensa, niin kuin ne olisi kirjoitettu heidän päidensä yläpuolelle. Eivätkä ne olleet kauniita ajatuksia, eivät Felixistä eivätkä varsinkaan minusta.

Minulla saattaa olla kihlasormus, mutta siihen he eivät paljon huomiota kiinnittäneet. Olen *neiti* Weilson, ja kuluni maksaa selvästi varakas saksalainen mies, ja käteni saisivat olla niin täynnä kihlasormuksia, etteivät sormet taipuisi, eikä sekään pelastaisi kunniaani.

Niin, Bobby, minä en voi olla ajattelematta, mitä Alistair sanoisi, jos tietäisi. (Ensimmäisen kerran elämässäni toivon, ettei Betty olisi oikeassa, kun hän aina tapaa sanoa, että kuolleet rakkaamme ovat lähellä.) Alistair koki niin hirvittävän kuoleman isänmaan tähden, ja nyt minä olen hylkäämässä kaiken sen, minkä puolesta hän taisteli, ja vieläpä vihollisen kanssa!

En tietystikään hiiskahtanut mitään näistä havainnostani tai ajatuksistani Felixille, mutta eihän hän ole sokea eikä tyhmä, kuten rouva Wallace sanoisi.

”Älä välitä heistä, *gelibteh*”, Felix pyysi, kun sanoimme hyvää yötä käytävässä. ”He ovat pieniä ja mitättömiä ihmisiä.”

En viitsinyt vastata, että he ehkä ovat pieniä ja mitättömiä, mutta minä olen isänmaanpetturi. Sen sijaan otin naamion ylleni ja hymyilin ja unohduin taas hetkeksi hänen syliinsä suudeltavaksi, vaikka käytävässä kulki hotellin asukkaita ja saimme nyt heiltä pitkiä katseita – sillä tämä on hieno hotelli, eikä hienon hotellin käytävässä suudella julkisesti.

Mutta kun olimme vihdoinkin malttaneet erota ja astuin tähän ylelliseen, kaikilla mukavuuksilla varustettuun huoneeseeni, joka on suurempi kuin koko se Ruususen linnan huoneisto, jossa Maryn kanssa kauan sitten asuin, minulla oli täysi tekeminen siinä, etten heittäytynyt vuoteelle itkemään. Sillä Felix näkisi aamulla minun itkeneen, hänellä on joskus liiankin tarkat silmät, enkä halua pahoittaa hänen mieltään.

Noinko minua tullaan tässä maassa tästä lähtien aina katsomaan? Tällaisiako tunnontuskia minun täytyy kärsiä lopun elämäni? Olenko huono nainen, huono *ihminen*, kun rakastan saksalaista? Minkä minä sille voin – yhtä vähän kuin voin aikoinaan sille, etten saattanut rakastaa Alistairia, en Neiliä, en ketään muuta, en, vaikka rehellisesti välillä koetin, Alistairia hänen itsensä ja Neiliä lähinnä Bettyn mieliksi!

Ja entä sitten, kun olemme Saksassa? Miten minua katsotaan *siellä*? Sillä siellähän *minä* olen vihollinen, vieläpä voittajan edustaja! Eikä minulla ole edes suojanani tunnettua nimeä ja liikesuhteita ja omaisuutta sotaa edeltävältä ajalta, kuten Felixillä täällä.

Mikä minä oikein nyt olen? Mihin minä enää kuulun?
Kuulunko minä yhtään mihinkään?

Voi Bobby, yhtäkkiä kymmenen vuotta on aivan kuin kadonnut, kaikki se hellyys ja rakkaus, joka minua suojeli Koivurannassa ja Fort Williamissa, kaikki iloiset ja rohkaisevat kokemukset, kaikki mitä olen saavuttanut. Olen taas surkea ja pelokas pieni tyttö, joka on maailmassa aivan yksin, ilman äitiä, ilman isääkin, heitettyinä vieraiden ihmisten vaivoiksi ja nöyryytettäväksi.

Kymmenen vuotta sitten Betty ja Duncan tulivat ja pelastivat minut tulemasta elävältä haudatuksi, antoivat minulle ihmisarvoni ja itsekunnioitukseni, avasivat minulle kaikki mahdollisuudet, pelastivat minut Epätoivon linnasta, josta kerrottiin siinä kirjassa, jonka äiti oli Raamatun ohella tuonut kotoaan ja jota minä lapsena luin.

Ja nyt minä olen heittänyt sen kaiken pois!

Ajattele, Bobs, että voisin olla tällä hetkellä kotona Koivurannassa, omassa vuoteessani, tietäen, että aamu valkenee taas turvallisena ja tuttuna, rakkaiden ihmisten seurassa, jotka arvostavat minua ja kunnioittavat lahjojani.

Mutta sen sijaan, että olisin ollut kiitollinen kaikesta siitä hyvästä, mitä Jumala on niin ihmeellisellä tavalla minulle antanut, luovuin kaikesta, kaikesta, lähteäkseni...

Bobby kulta, kirjoittamiseni katkesi äsken siihen, että oveen naputettiin.

Arvaat tietysti, mikä oli ensimmäinen ajatukseni. Noinko vähän hän minua kunnioittaa, noinko halpaa hän minut pitää! Ensimmäisessä hotellissa! *Senkö tähden* hän tahtoi tänne eikä yöjunaan?

Järkytykseltäni en ensin pystynyt edes liikkumaan, sitten en tahtonutkaan liikkua. Miksi avaisin! Luulkoon, että nukun, jos olen voinut niin täysin erehtyä hänestä.

Vilkas ottotytär jättää Skotlannin ja suuntaa rakkauden perässä sodan runtelemaan Saksaan.

Maaailmansota on päättynyt, ja Ruth Fleming tekee lähtöä Fort Williamin kylästä. Hän on viimein saanut rakkaan Felixinsä, ja edessä on muutto sykkivään Berliiniin. Uuteen kotimaahan totuttelu ei kuitenkaan ole helppoa – hävinneessä maassa kaikesta on pulaa, minkä lisäksi Ruth törmää kielimuuriin. Miten unelman näyttelijänurasta nyt käy?

Ruth kirjoittaa rakkaalle ystävättärelleen Bobbylle kirjeitä kertoen uusista elämänvaiheistaan ja seikkailuistaan. Samalla Ruth kertoo Felixin ja hänen uskomatonta tarinaa, jossa rakkaus ei tunne rajoja eikä esteitä.

Ruthin kirja on spin-off teos mukaansatempaavassa Betty-sarjassa, jossa on vaikutteita L. M. Montgomeryn, Louisa May Alcottin ja Mary Marckin klassikoina tunnetuista tyttökirjoista.

Kaisa Ikola (s. 1974) on suomalainen historian­tutkija ja kirjailija. Hänen monipuoliseen tuotantonsa kuuluu niin historiallista romantiikkaa, feelgoodia kuin lastenkirjallisuuttakin. Skotlantiin sijoittuva Betty-sarja sai alkunsa Ikolan blogista ja on sittemmin kerännyt ympärilleen vankan fanikunnan.

